

Antagen av nämnden 2009-08-26, § 110

Innehållsförteckning

Inledning, inriktning och strategiska områden	3
Ekonomiska förutsättningar	4
Nämndens mål och åtgärder som följer av fullmäktiges inriktningsmål, uppdrag samt planer och program	4
6.1 Politisk verksamhet	8
6.2 Infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m. – stadsdels- utveckling och socialt förebyggande arbete.....	10
6.5 Vård och omsorg	14
6.8 Kommunledning och gemensam verksamhet	18
Uppföljning och utvärdering	19

Inledning

Socialnämnden skall enligt Socialtjänstlagen medverka i samhällsplaneringen och i samarbete med andra samhällsorgan, organisationer, föreningar och enskilda främja goda miljöer i kommunen. Denna medverkan skall bygga på nämndens sociala erfarenheter och särskilt syfta till att påverka utformningen av nya och förbättra befintliga bostadsområden i kommunen.

Socialnämnden för barn och unga skall ta initiativ till och bevaka att åtgärder vidtas för att skapa en god samhällsmiljö och goda förhållanden för barn och ungdom. Nämnden skall särskilt följa utvecklingen hos barn och ungdom som visar tecken på ogynnsam utveckling och ansvara för att de får det skydd och stöd de behöver.

Inriktning och strategi för hållbar tillväxt och välfärd

Kommunfullmäktige framhåller att hållbar tillväxt och välfärd är två områden av särskild strategisk vikt för att uppnå en långsiktig hållbar utveckling i kommunen.

Dessa områden förutsätter varandra; utan tillväxt blir det svårt att upprätthålla välfärden; utan ett fungerande välfärdssystem blir det knappast någon tillväxt. Ett samhälle med stora brister i välfärden blir i längden inte ett hållbart samhälle, vilket också försämrar tillväxtens förutsättningar.

Genom socialpolitiska åtgärder kan man tillförsäkra enskilda individer en rimlig välfärd och lösa eller förebygga sociala problem. Socialpolitiken syftar också till att skapa förutsättningar för att barn och ungdomar får en god uppväxtmiljö, men även att bidra till att förhindra sociala konflikter och öka människors delaktighet i samhället. Viktiga delar av det socialpolitiska ansvaret ligger under Socialnämndens för barn och unga ansvarsområde. Av detta följer att nämnden skall:

- ***Företräda och stödja dem som befinner sig i eller riskerar att hamna i utanförskap,*** att de uppmärksammas, får det personliga skydd och stöd de behöver och att det stöd de får håller god kvalitet. Utbudet av insatser skall anpassas till barns och ungdomars behov och de metoder som används skall styras av vetenskap och beprövad erfarenhet.
- ***Skaffa sig goda kunskaper om levnadsförhållanden och sociala insatser.*** För att kunna ta ett övergripande kommunalt ansvar och vara företrädare för socialt utsatta grupper är det nödvändigt att veta hur de unga har det. T.ex. behöver unga som befinner sig i eller riskerar att hamna i utanförskap eller har psykosocial problematik identifieras och deras behov beskrivas.
- ***Ansvara för planering med socialt förebyggande inriktning.*** Nämndens ansvar för socialt förebyggande frågor och social utveckling av stadsdelar och bostadsområden kräver förutseende och planering. Det innebär att kunskapsunderlag utarbetas, värderas och diskuteras, att löpande strategiska diskussioner förs om utvecklingsbehov och att en systematisk samverkan sker med andra berörda nämnder. Detta är nödvändigt för att olika nämnders insatser skall kunna inordnas i gemensamma planer.
- ***Uppföljning och utvärdering.*** Socialt arbete är komplext och dess effekter svåra att utvärdera. Just därför är det särskilt viktigt att med olika medel värdera de insatser som genomförs. Olika utvärderingsmetoder, verksamhetsbeskrivningar, uppföljningsstudier, enkäter till medborgare, offentliga forum och att kvalitetsfrågor löpande tas upp på nämndens möten, är exempel på metoder för att utveckla kunskapen om insatsers kvalitet och värde för barn, ungdomar.

Ekonomiska förutsättningar

Socialnämnden för barn och unga har för 2010 tilldelats ett kommunbidrag på 410 268 tkr. Förutom kommunbidraget beräknas nämnden få statsbidrag och egenavgifter på 53 072 tkr. Dessa utgörs till största delen (44 197 tkr) av statsbidrag för asylboende för ensamkommande barn och för boende för ensamkommande barn med permanenta uppehållstillstånd.

Budget 2010 Verksamhetsområde Belopp i tkr	Budget KF kommun- bidrag	Budget KF Övriga intäkter	Preliminär nämndbudget Övr intäkter	Preliminär nämndbudget kostnader	Avvikelse från KF-budget (kommunbidrag)
6.1 Politisk verksamhet	2 110			2 110	0
6.5 Vård och omsorg	408 158	17 000	53 072	461 230	0
varav socialt förebyggande				3 324	
varav familjerätt	8 062			8 062	
varav boende ensamkommande			44 197	44 197	
Summa totalt	410 268	17 000	53 072	463 340	0

Nämndens årsprognos per april för 2009 visar ett resultat på -14,7 mnkr. Den preliminära nämndbudgeten för 2010 utgår från årsprognosen per april förutom för politiska verksamheten och familjerätten där budgeten utgörs av beslutat kommunbidrag. Kostnaderna 2010 för myndighetshandläggningen bedöms kunna bli lägre vilket innebär att de ekonomiska förutsättningarna att ha en ekonomi i nära balans 2010 finns.

Nämndens mål och åtgärder som följer av fullmäktiges inriktningsmål, uppdrag samt planer och program

Verksamhetsövergripande styrning

Kommunfullmäktiges hållbarhetspolicy med inriktningsmål:

- Uppsalaborna är delaktiga i samhällsutvecklingen och har förtroende för demokratin
- Uppsalaborna har arbete
- Uppsalaborna känner sig trygga
- Uppsalaborna är jämställda
- Uppsalaborna har ett hälsosamt liv
- Uppsala bidrar till att hindra klimatförändringen
- Uppsala har ett bra företagsklimat.

Fullmäktiges inriktningsmål

- Service och information till kommuninvånarna bl. a. genom E-tjänster ska vara bra och snabb (kap. 6.1 IVE).
- All kommunal verksamhet, där så är möjligt, skall konkurrensutsättas (kap. 6.1 IVE).
- Nämnderna ska i aktiv samverkan inom och utom kommunen arbeta för att bryta människors utanförskap (kap. 6.1 IVE).
- Det kommunala serviceutbudet ska vara kvalitetssäkrat (kap. 6.1 IVE).
- Uppsala skall vara en trygg miljö för dess innevånare och besökare (kap. 6.2 IVE).
- Beprövade metoder som visat sig ha stor effekt skall användas i det förebyggande arbetet, vilket skall förstärkas. Alla insatser skall följas upp (kap. 6.5 IVE).
- Genom tidig upptäckt, fokus på förebyggande åtgärder samt tidiga insatser vid begynnande sociala svårigheter i familjer, minska behovet av institutionsplaceringar för barn och unga (kap. 6.5 IVE).
- Samverkan med frivilligorganisationerna ska öka (kap. 6.5 IVE).
- Det alkohol- och drogförebyggande arbetet med speciellt barnfokus i familjer med missbruksproblem skall fördjupas (kap. 6.5 IVE).
- Genom samverkan mellan kommunens olika verksamheter och Nationellt Centrum för Kvinnofrid skall Uppsala Kommun vara ledande i frågor som gäller kvinnofrid (kap. 6.5 IVE).
- Kommunen ska prioritera arbetet med att möjliggöra att ungdomar, personer med utländsk bakgrund, med funktionsnedsättning eller som under en längre tid uppbär försörjningsstöd får ett arbete eller en sysselsättning (kap. 6.6 IVE).
- Uppsala kommun ska genom medarbetares ökade ansvar och delaktighet upplevas som en bra och framstående arbetsgivare (kap. 6.8 IVE).
- Sjukfrånvaron bland kommunens medarbetare ska fortsätta minska (kap. 6.8 IVE).
- Alla medarbetare i Uppsala kommun ska känna sig trygga i sin arbetsmiljö (kap. 6.8 IVE).
- Uppsala kommun som arbetsgivare ska vara en förebild vad gäller att se till medarbetarnas kompetens oavsett ålder (kap. 6.8 IVE).

Fullmäktiges uppdrag till nämnden

- Att i uppdragsplanen utveckla den långsiktiga planeringen inom given ekonomisk ram för perioden 2011-2013 (kap. 6. 1 IVE).
- Att vid anbudsfordfarande utforma underlag så att även små och medelstora företag kan vara med i anbudsgivningen (kap. 6. 1 IVE).
- Samtliga nämnder skall inom sitt ansvarsområde förbättra handikappanpassningen för personer med funktionsnedsättning i den offentliga miljön i enlighet med riksdagens inriktningsbeslut, varvid enkelt avhjälpna hinder prioriteras (kap.6.2 IVE).
- Att inom sina respektive verksamhetsområden bidra till en positiv utveckling i Gottsundaprocessen. För samordning av detta arbete ansvarar Socialnämnden för barn och unga tillsammans med Byggnadsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (kap. 6.2 IVE).
- Att erbjuda behandling till män som misshandlar och samtidigt ge utsatta kvinnor och barn adekvat stöd. Dessa verksamheter ska samverka med andra aktörer i samma område som t ex Brottsofferjouren, Kvinnojouren, Mansjouren, Nationellt centrum för kvinnofrid (kap. 6. 5 IVE).
- Fortsätta det förebyggande alkohol- och drogarbetet i skolorna i samverkan med bland annat föräldrar, nykterhetsorganisationer och antidrogorganisationer (kap. 6. 5 IVE).

- Inom varje verksamhetsområde ska praktikplatser erbjudas (kap. 6.6 IVE).
- Att inom ordinarie verksamhets ramar arbeta med jämställdhetslyftet (kap. 6.8 IVE).

Nämndens beslutade åtgärder och effektmål

Nämndens åtgärder

- Nämnden ska, inom sitt verksamhetsområde, svara för att barn och ungdomars behov tillgodoses på ett så bra sätt som möjligt inom ramen för de av Kommunfullmäktige tilldelade ekonomiska resurserna.
- Nämnden ska utveckla former för dialog med medborgarna för att få synpunkter på prioriteringar och planerade beslut och få behov belysta ur ett barn- och ungdomsperspektiv.
- Nämnden ska medverka till att den kommunala demokratin fördjupas och att nya möjligheter skapas till inflytande och delaktighet för barn och ungdomar.
- Den verksamhet som nämnden finansierar ska upphandlas enligt antagen konkurrensplan.
- Nämnden ska genomföra minst tre medborgardialoger i syfte att utveckla verksamheten. Dialoger behövs bl. a för att utveckla ”Sävjaprojektet” och för att följa upp ”Mötesplats Gottsunda”.
- Ta initiativ till och medverka i en samhällsplanering med sociala perspektiv, både i socialt utsatta områden och i områden under uppbyggnad i kommunen. Nämnden ska också bevaka barns och ungdomars situation och uppväxtförhållanden i den fysiska planeringen, t.ex. frågor om trygga boendemiljöer, goda lekmiljöer, tillgång på grönytor och mötesplatser och trygga och säkra skolvägar, eftersom den sociala och fysiska samhällsplaneringen i hög grad samspelar.
- Ansvara för samordning av arbetet i Gottsundaprocessen tillsammans med Byggnadsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.
- Samordna insatser i Sävja utifrån de erfarenheter och kunskaper om Sävja som framkommit i kontakter med yrkesverksamma och nätverk i området samt via medborgardialog.
- Kartlägga förhållanden i stadsdelar och geografiska områden där det kan finnas särskilda behov av utveckling och förnyelse. Kartläggningen ska utgöra underlag för planering för att skapa goda sociala uppväxtmiljöer för barn och unga. Andra nämnder ska göras uppmärksamma på de förhållanden som framgår av kartläggningen.
- Bidra till att utveckla socialt förebyggande strategier och metoder som kan skapa goda livsmiljöer och levnadsförhållanden för barn och ungdom.
- Arbeta för att förverkliga mål som antagits av Beredningen mot utanförskap och som ligger inom nämndens ansvarsområde.
- Samverka med föreningar som engagerar sig socialt för barn och ungdomar.

- Utveckla kontakterna mellan Barn- och ungdomsnämnden, Nämnden för vuxna med funktionshinder och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden utifrån gemensamt uppdrag att fördjupa det alkohol- och drogförebyggande arbetet med speciellt barnfokus i familjer med missbruksproblem.
- Utveckla kontakterna mellan socialtjänsten och förskolan/skolan genom gemensamma uppdrag med Barn- och ungdomsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden kring förskolans/skolans sociala förhållanden, då dessa i hög grad samspekar med förhållanden i det omgivande lokalsamhället/bostadsområdet.

Nämndens arbete ska också omfatta de övergripande inriktningsmål som under hösten 2009 kommer att föreslås Kommunfullmäktige i det barn – och ungdomspolitiska programmet:

- Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun växer upp under likvärdiga villkor
- Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun känner delaktighet och har inflytande i frågor som rör dem
- Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun känner trygghet och olika typer av verksamheter och aktiviteter är tillgängliga för dem
- Alla barn och ungdomar i Uppsala kommun lever i en god fysisk och psykisk miljö.

Nämndens effektmål

Effektmål	Indikator/Mätetal/ Utgångsläge	Plan 2010	Plan 2011	Plan 2012	Plan 2013
1. Placerade barn och ungdomar ska uppnå läroplanens kunskapsmål. Placeringar som pågår sex månader och längre.	Alla ska ha en individuell utvecklingsplan där det framgår hur kunskapsmålet i respektive ämne ska uppnås.	100 %	100 %	100 %	100 %
2. De som har kontakt med myndighetsenheterna ska vara nöjda med bemötandet.	Andelen barn/ungdomar och deras föräldrar som är nöjda med bemötandet från myndighetsenheterna.	90 %	90 %	90 %	90 %
3. De som har kontakt med myndighetsenheterna ska känna förtroende och ha kontinuitet i kontakten.	Andelen barn/ungdomar och deras föräldrar som har förtroende för och kontinuitet i kontakten med myndighetsenheterna.	90 %	90 %	90 %	90 %
4. De som har kontakt med Råd- och stödenheterna ska vara nöjda med bemötandet.	Andelen barn/ungdomar och deras föräldrar som är nöjda med bemötandet från ROS- enheterna.	90 %	90 %	90 %	90 %
5. Ungdomar som är placerade för vård och behandling på HVB ska fullfölja planerad insats.	Andelen som fullföljer sin vårdplan ska öka. Utfallet var ca 50 % 2007.	70 %	80 %	90 %	90 %
6. Där Socialpsykiatriska behandlingsteamet fullgör behandlingsinsats ska barnet, ungdomen och deras föräldrar uppleva trygghet med insatsen. Projekt 2008-01-01—2010-12-31.	Andelen barn/ungdomar och deras föräldrar som upplever trygghet med insatsen.	90 %	-	-	-
7. De asylsökande ensamkommande barnen och ungdomarna ska uppleva trygghet i sitt boende.	Andelen som upplever trygghet i sitt boende. Utfallet 2008 var 70 %.	80 %	80 %	80 %	80 %

8. De asylsökande ensamkommande barnen och ungdomarna ska bemötas respektfullt i boendet, skolan och i kontakten med socialtjänsten.	Andelen som anser sig bli respektfullt bemötta. Utfallet 2008 var 79 %.	90 %	90 %	90 %	90 %
9. De ensamkommande barnen och ungdomarna som har erhållit permanent uppehållstillstånd ska uppleva trygghet i sitt boende.	Andelen som upplever trygghet i sitt boende. Utfallet 2008 var 70 %.	80 %	80 %	80 %	80 %
10. De ensamkommande barnen och ungdomarna som har erhållit permanent uppehållstillstånd ska bemötas respektfullt i boendet, skolan och i kontakten med socialtjänsten.	Andelen som anser sig bli respektfullt bemötta. Utfallet 2008 var 79 %.	90 %	90 %	90 %	90 %

6.1 Politisk verksamhet

Nuläge

Nämnden medverkar i följande nätverk och samverkansorgan:

Planeringsberedningen och Beredningen mot utanförskap som båda leds av Kommunstyrelsen.

Regelbundet samarbete med Barn- och ungdomsnämndens (BUN) och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens (UAN) presidier.

Nämnden samarbetar med landstingets länsdelsberedning tillsammans med BUN och UAN.

Nämnden samordnar arbetet med Gottsundas utveckling tillsammans med Byggnadsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden.

Representanter från nämnden deltar i arbetet i Folkhälsorådet.

Arbetet med en ekonomi i balans står i fokus för nämndens arbete genom det lagstadgade balanskravet för kommunerna och Kommunfullmäktiges målsättning med en långsiktig och hållbar ekonomi. Detta får inte inkräkta på kravet om en rättssäker myndighetsutövning till skydd för barn och ungdomar.

Nämndens ekonomi är inte i balans men kostnadsutvecklingen, mätt i kostnad per invånare i åldern 0–20 år, har dämpats i förhållande till tidigare år.

Uppsala kommun ingår i nätverket Tumstocken, ett av ca tjugo nätverk som ingår i det treåriga nationella jämförelseprojektet. Inriktningen är att försöka finna sambandet mellan kostnader och kvalitet. Ambitionen är också att skapa en arbetskultur där kontinuerliga jämförelser blir ett bestående inslag i kommunernas arbete med att förbättra sina verksamheter.

Informationsgivning

Nämnden har ett ansvar för att välfärdstjänsterna är väl kända av medborgarna och behov finns att göra råd, stöd, vård och behandling mer känt. Det saknas samlad faktainformation för barn, ungdomar och deras familjer om de enskilda verksamheternas insatsutbud och hur de kontaktas.

Planeringsförutsättningar

Nämndens ekonomi ska vara i balans.

De upphandlingar som görs ska svara mot behoven i hög grad och även möjliggöra för små leverantörer att delta.

Ramavtal ska användas i stor utsträckning och ingångna ramavtal ska följas.

Pågående justeringar av kommunens tjänstemannaorganisation från 2010 berör bl.a. ändrad organisation av individ- och familjeomsorgens myndighetsutövning. Förslaget till justering innebär en överföring av ansvaret för myndighetsutövningen till uppdragsnämnderna från Produktionsnämnden för vård och bildning. Nämnden har initierat frågan om förändrad organisation i syfte att tydliggöra roller och ansvar för myndighetsutövningen och bidra till en samlad kunskap om verksamhetsområdet. Nämnden har påbörjat arbetet bl.a. genom ett gemensamt projekt med produktionsorganisationen inom vård och bildning kring att bryta kostnadsutvecklingen för placeringskostnader för barn och unga. Nämndens ambition är att etablera ett nytt förhållnings- och synsätt när det gäller barn och ungas behov av omfattande stöd från samhället. Nämnden kommer aktivt att följa upp hur dess riktlinjer för myndighetsutövningen tillämpas i praktiken. Tydliga roller, tydlig och snabb styrning, samt stort mått av delegering av såväl beslutsbefogenheter som ekonomiskt ansvar är väsentliga ledord.

Informationsgivning

Fortsatt behov finns att informera om och att synliggöra det insatsutbud som finns i Uppsala för barn och ungdomar i familjer med sociala problem.

Nämndens verksamhetsmål

1. Andel placeringar som sker inom ramavtal ska öka.
2. Information om kommunala insatser till barn och ungdomar i familjer med sociala problem ska finnas lätt tillgänglig, såväl skriftligt som via kommunens hemsida. 2008 års resultat av informationsgivning ska förbättras (jfr Tumstocken).
3. Barn, ungdomar och deras föräldrar ska möta verksamheter inom individ- och familjeomsorgen som är väl beskrivna utifrån metoder som kan påvisa god effekt för den enskilde och som är uppföljningsbara. Beskrivningar ska 2011-12-31 finnas för 100 procent av verksamheterna för målgruppen 0-20 år.
4. Myndighetsutövningen ska reduceras till förmån för ökade serviceinsatser.
5. Nämnden ska utveckla sitt myndighetsarbete så att såväl socialpolitiska som ekonomiska krav tillgodoses.
6. Myndighetsutövningen utgår från en helhetssyn, är samordnad och präglad av kontinuitet.
7. Myndighetsutövningen är kunskapsbaserad, effektivt utförd och tillgänglig.
8. Myndighetsutövningen sker på ett rättssäkert sätt.

Ekonomiska förutsättningar

I Inriktning Verksamhet Ekonomi (IVE) 2010-2013 har kommunfullmäktige budgeterat 2 110 tkr för det politiska arbetet.

Verksamhet (1) (Belopp i tkr)	Helårsprognos per april 2009	Budget KF 2010	Budgetförslag SBN 2010
Kommunbidrag	2 157	2 110	2 110
Övriga intäkter	0		
Summa intäkter	2 157	2 110	2 110
Kostnader	2 883		2 110
Summa kostnader	2 883		2 110
Resultat	-726		0

I årsprognosen per april 2009 beräknas kostnaden för den politiska verksamheten bli 2 883 tkr. Kommunbidraget för 2010 är 2 110 tkr och en ekonomi i balans för den politiska verksamheten med dessa förutsättningar bedöms inte som realistisk. Nämnden har skrivit till Kommunstyrelsen i januari 2009 speciellt kring dessa kostnader.

6.2 Infrastruktur, stadsutveckling, skydd m.m. – stadsdelsutveckling och socialt förebyggande arbete

Nuläge

Uppdrag om stadsdelsutveckling

Nämnden har i uppdrag från Kommunfullmäktige:

- att ansvara för samordningen av stadsdelsutvecklingsarbetet tillsammans med Byggnadsnämnden och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden
- att inom sitt verksamhetsområde bidra till en positiv utveckling i Gottsunda.

Ett lokalt utvecklingsavtal, LUA, finns tecknat mellan Uppsala kommun och staten för åren 2008-2010 och en strategisk stadsdelsplan för genomförandet av intentionerna i avtalet är levererad till Integrations- och Jämställdhetsdepartementet.

Nämndens huvudfokus i arbetet med stadsdelsutveckling rör barn 0-20 år, men nämnden har också ett samordningsansvar gentemot berörda nämnder och bolag för att arbetet med stadsdelsutveckling i allmänhet och med det lokala utvecklingsavtalet i synnerhet fortskrider. I LUA för 2008-2010 är folkhälso- och demokratifrågorna inte längre ett markerat område, men för att kunna se arbetet med stadsdelsutveckling ur ett helhetsperspektiv beaktas dessa områden i den strategiska stadsdelsplanen för LUA.

Arbetet med stadsdelsutveckling kommer att bedrivas med utgångspunkt i de målområden som fastslagits i LUA: utbildning, arbete, tillväxt och trygghet.

Erfarenheterna av både Gottsundaprocessen 2004-2006 och LUA är utvärderade och en konsekvens av resultatet är att det på stadsdirektörens uppdrag tillsatts en ledningsgrupp för stadsdelsutveckling under ledning av chefen för sociala enheten på Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad.

Treklangen

Sedan en längre tid har en omsorgsfull arbetsprocess bedrivits för att skapa ett centrum i Gottsunda som kan bidra till att förbättra den offentliga miljön och stärka utbudet av social, kulturell och pedagogisk verksamhet i Gottsunda. Ett internavtal avseende Treklangen – ett socialt, kulturellt och pedagogiskt centrum, har tecknats mellan nämnden och Produktionsnämnden för vård och bildning för perioden 2009-09-01-2012-12-31. En utgångspunkt i arbetet har varit att de blivande hyresgästerna ska komplettera varandra och representera ett brett utbud av verksamheter. I Treklangen ges utrymme för skol- och fritidsverksamhet, öppen förskola, Svenska för invandrare, Lärcentrum, socialtjänst, dagverksamhet för äldre, mödra- och barnavårdscentral, ungdomsmottagning. Dessutom finns en mindre lokal avsatt för närpolisverksamhet. Man kan därmed säga att Treklangen kommer att vända sig till medborgare i alla åldrar.

Socialt förebyggande arbete

Nämnden har för 2009 beslutat att bevilja totalt 500 tkr för ekonomiskt stöd till föreningar som vill utveckla ett socialt engagemang och ge stöd till barn och unga i behov av samhälleligt stöd. Verksamheten ska komplettera och/eller utgöra alternativ till andra insatser som bedrivs inom nämndens ansvarsområde.

Nämnden har tillsammans med Barn- och ungdomsnämnden (BUN) och Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden (UAN) slutit avtal med Produktionsnämnden för vård och bildning (NVB) om socialt förebyggande arbete för barn och ungdomar 0-20 år. Uppdraget syftar till att

- åstadkomma goda miljöer och levnadsförhållanden för barn och ungdom,
- barn och unga som visar tecken på ogynnsam utveckling skall uppmärksammas och följas och
- de som utvecklat problem med missbruk och kriminalitet skall få det skydd och stöd de behöver.

Avtalet tecknas för ett år i taget. En del av detta avtal är det *Lokala brottsförebyggande rådet*, som är ett verksamhetsövergripande samråds- och samverkansorgan med socialt förebyggande inriktning. Rådet ska

- ha beredskap för händelser bland barn och unga som kan föranleda snabba åtgärder,
- arbeta för att åstadkomma lösningar för att motverka kriminalitet i socialt utsatta områden – särskilt viktigt är att uppmärksamma kriminella nätverk bland unga,
- motverka sociala riskmiljöer och ha ett huvudansvar för planeringen av särskilda helger och evenemang i Uppsala kommun som berör många unga,
- arbeta för att bevaka den sociala utvecklingen inom skolområdet i syfte att motverka social oro, kriminalitet och droger i skolan och dess närhet samt
- när det får kännedom om illegal alkoholförsäljning och servering av alkohol till underåriga, rapportera detta till polisen och nämnden för serveringstillstånd och lotterier.

Planeringsförutsättningar

Uppsala är en expanderande kommun med en stor andel unga. In- och utflyttningen är omfattande och många människor har sina rötter någon annanstans. Tidigare undersökningar har visat att det finns stora sociala och ekonomiska skillnader mellan kommunens stadsdelar - vissa områden har sämre levnadsförhållanden och utvecklingsförutsättningar än andra.

För att ge olika stadsdelar likartade utvecklingsförutsättningar och skapa goda uppväxtmiljöer för barn och ungdomar krävs en långsiktig samhällsplanering med sociala perspektiv. Det gäller både socialt utsatta områden och områden under uppbyggnad i kommunen.

Exempel på frågor av betydelse i en sådan planering är befolkningssammansättningen (t.ex. att inte social problematik koncentreras till vissa områden), utformningen av offentliga miljöer, tillgång till fungerande mötesplatser, områdets identitet och traditioner, tillgången till kommersiell och offentlig service, arbetsplatser och möjligheter till fritidsaktiviteter. Man kan tala om en social infrastruktur d.v.s. om en rad förutsättningar för att områden skall hålla ihop och utvecklas och medborgarna kunna leva under trygga och säkra förhållanden. Det handlar till stor del om att stärka de ”mjuka” frågornas roll i samhällsplaneringen.

För att ge unga människor likartade förutsättningar att få goda uppväxtförhållanden och förhindra utanförskap, social oro, droger och kriminalitet krävs en stabil långsiktig samverkan mellan socialtjänst, skola, fritid, föreningsliv, bostadsföretag och andra som kan ha betydelse för de ungas uppväxtmiljö och sociala förhållanden.

De uppgifter om socioekonomiska förhållanden i Uppsala kommun, som presenterades i rapporten Barn och ungdomar i Uppsala – en social rapport, skall uppdateras och kompletteras. Arbetet beräknas vara slutfört oktober månad 2009 och ska vara en grund för nämndens fortsatta stadsdelsutvecklingsarbete.

Treklangen

Verksamheterna kommer tillsammans kunna ge ett brett serviceutbud och ha stor samlad kunskap om lokalsamhället och dess invånare. Där kommer också finnas lokaler som kan användas internt av Treklangens hyresgäster eller av externa föreningar, organisationer och privatpersoner för dans, musik, teater, matlagning, möten, konferenser och annat. Inflyttning ska ske i augusti 2010.

Treklangen hanteras inom ramen för Gottsundaprocessen och är en del i en större omvandlingsprocess som även berör centrumanläggningen och delar av den offentliga miljön i Gottsundas centrum.

Gottsunda centrum omvandling

En av förutsättningarna för arbetet med stadsdelsutvecklingsarbetet i Gottsunda är den planerade utbyggnaden av Gottsunda centrum till en handels – och mötesplats, som när den är färdig, kommer att vara en bidragande faktor till att fortsatt exploatering av stadsdelen kommer till stånd. Centrumutvecklingen är en viktig del i hela omvandlingsprocessen med att skapa en trygg och attraktiv stadsdel.

Nämndens verksamhetsmål

9. Stadsdelsutveckling

- Gottsunda centrum byggs om och utökas för att möta innevånarnas behov av social och kommersiell service.

- Stadsdelsutvecklingsarbetet ska underlätta för utbyggnad och nybyggnation inom Gottsunda. Målet är att få mer blandade upplåtelseformer som svarar mot de boendes behov och ger möjlighet till boendekarriär inom stadsdelen.
- I syfte att öka attraktionskraften och tryggheten och områdets identitet i Gottsunda ska den offentliga miljön rustas och kompletteras. Detta ska ske i dialog med de boende.
- Handlingsplaner för att uppnå de mål som är uppsatta i den strategiska stadsdelsplanen för Gottsunda ska finnas. Socialnämnden för barn och unga ansvarar med hänvisning till sitt uppdrag om samordning för att berörda nämnder och bolag aktivt tar fram handlingsplaner.
- Nämnden ansvarar för att den politiska styrningen av stadsdelsutvecklingsarbetet genomförs.
- Stadsdelsutvecklingsarbetet ska bedrivas med fokus på ökad delaktighet och medverkan av de boende i Gottsunda. Detta ska ske via medborgardialoger och informationsmaterial till de boende om processens framåtskridande.

10. Treklängen ska

- stärka Gottsundas resurser att möta invånarnas behov av socialt stöd och sociala serviceinsatser,
- skapa och utveckla social, kulturell och pedagogisk verksamhet, särskilt för barn och ungdomar, som bidrar till att stärka Gottsundas resurser att motverka social oro och utanförskap i området,
- bli en social och kulturell träffpunkt för Gottsundas invånare,
- ha en aktiv roll i Gottsunda för att motverka skadegörelse och verka för ökad trygghet i Treklängen och dess närområde,
- bidra till att stärka Gottsundas identitet och attraktionskraft.

11. Målet med nämndens samverkan med frivilligorganisationerna är att fler föreningar och organisationer ska utveckla ett socialt engagemang för barn och unga med särskilda behov och att flera barn och ungdomar ska kunna erbjudas stöd.

Ekonomiska förutsättningar

Socialt förebyggande arbete

Verksamhet (5) (Belopp i tkr)	Helårsprognos per april 2009	Budget KF 2010	Budgetförslag SBN 2010
Kommunbidrag	2 649		2 649
Övriga intäkter	675		675
Summa intäkter	3 324	0	3 324
Stadsdelsutveckling	735		735
BRÅ, samordning	372		372
drog.mm			
Integration förebygg.	2 217		2 217
Summa kostnader	3 324	0	3 324
Resultat	0		0

I nämndens budget finns förutsättningar för stadsdelsutveckling och socialt förebyggande arbete i enlighet med nämndens beslut att förverkliga sin politik. Av kommunbidraget

beräknas att 2 649 tkr ska användas för olika förebyggande insatser. Stadsdelsutvecklingen samfinansieras med flera nämnder inom kommunen.

6.5 Vård och omsorg

Nuläge

Utvecklingsarbete

Ett utvecklingsprojekt pågår i syfte att stärka den sociala barn- och ungdomsvårdens förutsättningar, öka kunskapen om vård- och behandlingsinsatser för barn och ungdomar och utveckla vård- och behandlingsinsatser som är kostnadseffektiva och håller god kvalitet.

I nära anslutning till detta görs beskrivningar av verksamheter/insatser för barn och ungdomar inom individ- och familjeomsorgens verksamheter i egen regi, som samtliga ska vara beskrivna senast 2011-12-31.

Kostnadsutvecklingen är fortfarande hög för placeringar vid hem för vård eller boende. Innevarande år slutförs ett projekt som syftar till att förbättra utrednings- och placeringsarbetet och att se över hur resurserna för placeringar används. Det pågår också en översyn av alternativ till placeringar i syfte att utveckla hemmaplanslösningar.

En gemensam överenskommelse om samverkan med fokus på personer med psykisk ohälsa har träffats mellan uppdragsnämnder i kommunen och Landstinget i Uppsala län, tillsammans med berörda brukarorganisationer. Samarbetet ska leda till en tydligare ansvarsfördelning och gemensam planering av insatser till den enskilde.

Ett avtal om gemensamma riktlinjer för arbetet med barn och ungdomar i behov av särskilt stöd har utarbetats tillsammans med Barn- och ungdomsnämnden, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden samt landstinget i Uppsala län.

Samverkan

Barnahus i Uppsala län - samverkansavtal om professionella barnutredningar i barnvänlig miljö mellan kommunerna, Polismyndigheten, Rättsmedicinalverket och Landstingets barn- och ungdomspsykiatri i Uppsala län för perioden 2006-08-01-2009-07-31 med förlängning till 2012-12-31.

Eksätra – avtal om HVB- platser med resursskola och behandlingsplatser med inriktning på ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning med Barn- och ungdomsnämnden och Produktionsnämnden för vård och bildning. Avtalet gäller för perioden 2009-01-01-2011-12-31.

Plus-mottagningen – samverkansavtal gällande gruppen unga vuxna 16-25 år med psykiska problem och missbruk med Nämnden för vuxna med funktionshinder och Landstinget i Uppsala län har förlängts till 2010-12-31.

Samverkansavtal kring familjecentrerat arbete – om tidigt stöd till barn 0-5 år och deras familjer med Barn- och ungdomsnämnden och landstingets mödra- och barnhälsovård har förlängts till 2010-12-31.

Det socialpsykiatriska behandlingsteamet – samverkansavtal gällande barn och ungdomar med svår psykisk problematik i kombination med självskadande beteende mellan nämnden, Barn- och ungdomsnämnden och Landstinget i Uppsala län för perioden 2008-01-01-2010-12-31.

Ge unga vuxna (16-30 år) med intellektuell, neuropsykiatrisk och psykisk funktionsnedsättning samma möjligheter som andra till fortsatt utbildning och arbete efter avslutad skolgång. SAMS - som inkluderar tio platser för Individ- och familjeomsorgen, strukturerad öppenvård, för ungdomar med sociala problem. Avtal har slutits med Barn- och ungdomsnämnden, Nämnden för vuxna med funktionshinder, Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, produktionsnämnderna Vård och bildning samt Teknik och service för 2008-01-01-2010-12-31.

Planeringsförutsättningar

Behov finns fortgående att stärka barnperspektivet och barnets rätt att få uttrycka sina åsikter och få sin uppfattning beaktad i samband med utredning och val av insats. Barnets inställning ska vara dokumenterad.

Myndighetsarbetet ska utvecklas så att kvaliteten på barnavårdsutredningarna förbättras och antalet omplaceringar minskar. Dessutom bör en strävan vara att bygga upp öppenvårdsinsatser av hög kvalitet i Uppsala eller dess geografiska närhet, förenat med rådgivning till föräldrar och ett utvecklat familjestöd. Detta skall göras på ett sätt som kan bidra till att andelen institutionsplaceringar kan minskas och att uppföljning, tillsyn och kontroll kan underlättas. För att ge barnet/ungdomen goda förutsättningar efter placering på behandlingshem eller i familjehem ska vårdplanen, så långt det är möjligt, omfatta en planering inför kommande utsluss redan när placeringen inleds. Ett aktivt arbete ska ske där även föräldrar/vårdnadshavare involveras i alla tillämpliga fall. Placerade barn och ungdomars rätt till skolgång och undervisning av god kvalitet ska säkerställas.

Samverkan

För barn som bevittnat eller utsatts för våld ska nämnden utveckla sitt arbete i enlighet med rekommendationerna från den utvärdering som gjorts av Barnahus i Uppsala län och den tillsyn länsstyrelsen gjort av kommunens arbete med våldsutsatta kvinnor och barn.

För nämndens del rör det sig om att säkerställa att i det fortsatta arbetet vid Barnahus skapas fler dokumenterade rutiner för arbetet, att gjorda erfarenheter återförs till medarbetare och ledare inom de olika huvudmännen och att följa arbetet genom en processutvärdering.

När det gäller att åtgärda brister som länsstyrelsen påtalat i sin tillsyn gäller det bl.a. att bättre informera om och göra nämndens olika verksamheter kända, samt att säkerställa att det finns en fungerande samordning inom kommunen mellan olika enheter inom socialtjänsten och med andra nämnder inom kommunen (t.ex. skolan). Det bör finnas rutiner som tydliggör ansvaret för samarbetet.

Det familjecentrerade arbetet efterfrågas i hög grad och behov av flera mötesplatser kan uppstå. Likaså är landstingets ungdomsmottagningar och Ungdomshälsan viktiga samarbetsparter, där individ- och familjeomsorgens råd- och stödtjänster efterfrågas i en ökande omfattning.

Nämnden bevakar samtliga överenskommelser med Landstinget i Uppsala län avseende personer med psykisk funktionsnedsättning/psykisk ohälsa genom att uppföljning sker inför ny avtalsperiod.

Insatserna för barn och ungdomar med svår psykisk problematik i kombination med självskadande beteende som idag får stöd genom det socialpsykiatriska behandlingsteamet ska utvärderas utifrån teamets insatser i en sammanhållen vårdkedja utifrån den enskilde och dennes familjs behov.

Teamets verksamhet inför en ny avtalsperiod bygger på förväntat resultat om sänkta placeringskostnader.

Enligt överenskommelsen om samverkan med Landstinget och övriga uppdragsnämnder ska de handlingsplaner som tas fram vara ett levande instrument för samverkan och de ska fortlöpande revideras. Verksamheten kommer att följas upp och utvärderas. Utvärderingen ska ligga till grund för ställningstagande till fortsatt verksamhet.

Nämndens verksamhetsmål

12. Antalet barn och ungdomar som placeras i hem för vård eller boende ska minska.
13. Antalet vårddygn per placerat barn och ungdom i hem för vård eller boende ska minska.
14. I relation till barn och ungdomar som är placerade i hem för vård eller boende ska andelen barn och ungdomar placerade i familjehem öka.
15. Andelen myndighetsbeslut i form av placering utom hemmet ska minska i relation till myndighetsbeslut i form av insatser i öppenvård.
16. Antalet barn och ungdomar med psykisk funktionsnedsättning/psykiska problem och självskadande beteende, som placeras i hem för vård eller boende, ska minska genom det socialpsykiatriska behandlingsteamets insatser och därmed reducera nämndens kostnader för insatser till målgruppen.
17. I samtliga ärenden där det föreligger behov av insatser från flera huvudmän ska finnas en gemensam genomförandeplan av vilken ansvars- och kostnadsfördelning ska framgå.

Ekonomiska förutsättningar

Individ- och familjeomsorg och familjerätt

Verksamhet (573,58) (Belopp i tkr)	Helårsprognos per april 2009	Budget KF 2010	Budgetförslag SBN 2010
Kommunbidrag	396 261	408 158	405 509
Övriga intäkter	8 201	17 000	8 200
Summa intäkter	404 462	425 158	413 709
Myndighet insats	279 477		279 477
Myndighet handläggning	90 418		86 692
Övriga öppna insatser exkl socialt förebyggande	39 478		39 478
Familjerätt	9 032		8 062
Summa kostnader	418 405		413 709
Resultat	-13 943		0

Socialnämnden för barn och unga ansvarar för myndighetsutövningen inom socialtjänsten och beslutar om insatser där behoven inte kan tillgodoses på annat sätt. Nämnden följer gällande lagstiftning, rättspraxis samt Sveriges kommuners och landstings rekommendationer.

Kostnaderna för myndighetsinsatserna utgörs till största delen av kostnader för institutions- och familjehemsvård. En möjlighet att minska myndighetskostnaderna utan att bryta mot

lagen är att utveckla myndighetsutövningen och skapa förutsättningar att tillgodose behoven på ett ekonomiskt effektivare sätt. Arbetet med detta pågår.

Nämnden har i sina verksamhetsmål angett att antalet barn/ungdomar som placeras i hem för vård eller boende samt att antal vårddyg per placerat barn/ungdom ska minska.

I den årsprognos per april som gjorts för 2009 är det inom nämndens ansvar för myndighetsinsatserna ett prognostiserat resultat på -13,9 mnkr. Bruttokostnaderna beräknas för 2009 bli 279 477 tkr och det är samma belopp som föreslås i budget 2010.

Budget 2010 har en lägre bruttokostnad för myndighetshandläggningen och detta beräknas vara möjligt då föreslagen omorganisation ska ge effektivitetsvinster. Familjerätten har fått budget 2010 i enlighet med beslutat kommunbidrag.

Ensamkommande barn

Nuläge

Socialnämnden för barn och unga har ansvaret för ensamkommande barn och ungdomar i åldern 14 till 20 år. Utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden ansvarar för kommunens mottagande och introduktion av flyktingar vilket även inkluderar ensamkommande ungdomar som innan 20-årsdagen har flyttat till egen bostad.

Nämnden har 2008-12-01 träffat en ny överenskommelse om 22 platser med Migrationsverket om mottagande av asylsökande ensamkommande barn och ungdomar i åldern 14 upp till 18 år. Dessutom har nämnden avtal med Migrationsverket om 40 platser för ensamkommande barn och ungdomar 14 till 20 år med uppehållstillstånd (PUT).

En resursgrupp finns och består av representanter från kontoret, socialtjänsten, Villa Vänge, Sörbacken, Jälla ungdomshem och Norby ART.

Nytt internavtal har tecknats om en lägre volym om myndighetshandläggning avseende individbeslut. Nämnden har i sina riktlinjer delegerat till enhetschefen för Östra barn- och ungdomsenheten att besluta om placering.

Utvärdering av nämndens två effektmål för ensamkommande barn och ungdomar genomfördes i januari och resultatet redovisades för nämnden i mars 2009. 70 procent av barnen ansåg att de bor tryggt. 79 procent anser att de bemöts respektfullt i boenden, skolan och i kontakten med socialtjänsten.

Planeringsförutsättningar

Nämnden ska följa utvecklingen av ensamkommande barn och ungdomars behov av fler boendeplatser.

Redan idag görs ett omfattande arbete för att få hela kedjan av insatser att fungera. Svårigheterna är inte själva asylprocessen utan när ungdomarna väl har fått uppehållstillstånd och ska flytta vidare till andra boenden. För att ungdomarna ska integreras i samhället krävs att hela kedjan av insatser samordnas för att den enskilde ska tillförsäkras ett gott liv i gemenskap med andra.

Fortsatt utvärdering av effektmålen som speglar ungdomarnas situation och även utgör en kvalitetsutveckling av boendet, skolan, fritiden, mötet med god man och socialtjänsten.

Ekonomiska förutsättningar

Verksamhet (573) (Belopp i tkr)	Helårsprognos per april 2009	Budgetförslag SBN 2010
Kommunbidrag	0	0
Övriga intäkter	40 252	44 197
Summa intäkter	40 252	44 197
Asylboende	15 149	15 257
PUT-boende	23 738	27 740
Myndighet handläggning	1 365	1 200
Summa kostnader	40 252	44 197
Resultat	0	0

6.8 Kommunledning och gemensam verksamhet

Planeringsförutsättningar

Förändringar inom kommunens tjänstemannaorganisation innebär att nämnden från 2010-01-01 får arbetsgivaransvaret för den personal som är knuten till individ- och familjeomsorgens myndighetshandläggning gällande barn- och ungdomar i åldern 0–20 år, ca 140 årsarbetare. För att kunna tillgodose och utveckla den kompetens som behövs inom myndighetsutövningen kommer nämnden att lägga stor vikt såväl vid arbetsgivarperspektivet som vid en nära koppling mellan nämnd, arbetsledare och medarbetare. Ett gott samarbete med de fackliga organisationerna är också väsentligt.

Nämndens verksamhetsmål

18. Nämnden ska utveckla sin myndighetsorganisation så att personalkompetens och god arbetsmiljö tillgodoses.

Uppföljning och utvärdering

Uppföljning sker vid periodbokslut och årsbokslut av Kommunfullmäktiges hållbarhetspolicy, inriktningsmål och uppdrag.

Uppföljning görs av nämndens mål, uppdrag och ekonomi. En uppföljnings- och utvärderingsplan fastställs av nämnden inför beslut om avtal och ska omfatta följande:

- Mätning av indikatorer för uppföljning av hållbarhetspolicy, inriktningsmål och kommunfullmäktiges uppdrag
- Uppföljning av nämndens mål och uppdrag
- Uppföljning av samtliga avtal
- Utvärderingar och specifika uppföljningar
- Uppföljning av icke verkställda beslut
- Uppföljning av synpunkts- och klagomålsregistrering
- Uppföljning av internkontrollen
- Ekonomisk uppföljning

Uppföljning

Indikatorer för mätning av brukare/klient upplevelser av

- Tillgänglighet
- Inflytande
- Respektfullt bemötande
- Kontinuitet
- Trygghet i kontakten

Tidplan för uppföljning av effektmålen

Rapportering av pågående uppföljningsarbete sker vid delårsbokslut.

Effektmål	Uppföljningen avser verksamhetsåret	Uppföljningen genomförs under	Redovisning av resultat
1	2009	2010	Bokslut 2010
2	2010	2010	Bokslut 2010
3	2010	2010	Bokslut 2010
4	2010	2010	Bokslut 2010
5	2010	2010	Bokslut 2010
6	2010	2010	Juni 2010
7	2010	2010	Bokslut 2010
8	2010	2010	Bokslut 2010
9	2010	2010	Bokslut 2010
10	2010	2010	Bokslut 2010